
FINANCIËEL

JAARVERSLAG

ORDEJAAR 2014/2015

INCLUSIEF BEGROTING

2016/2017

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie

Spui 184

's-Gravenhage

Verslag van het bestuur

Algemeen

Achtergrond

In het begin van 2015 heeft het bestuur de notarisleden van de KNB in een enquête gevraagd naar hun opvattingen over de aantrekkelijkheid van het beroep. De uitkomsten hiervan zijn besproken in een nieuwe serie regiobijeenkomsten die in het voorjaar plaatsvonden. Dit onderzoek maakt onderdeel uit van de uitwerking van Notaris 2.0, de visie van het bestuur voor de periode 2015-2020. Belangrijkste pijlers van die visie zijn de maatschappelijke positie van het notariaat en de digitale toekomst van het notariaat. Die laatste pijler stond centraal tijdens het najaarscongres begin oktober.

In samenwerking met een aantal notariële softwareleveranciers ontwikkelt de KNB een digitaal Notaris-ID. Hiermee kunnen burgers zich veilig identificeren op internet, zodanig dat hun privacy gewaarborgd blijft. In de loop van 2015 is de testfase gestart. In de eerste helft van 2016 besluit het bestuur of en hoe het verder wil gaan met Notaris-ID. Het bestaande Platform Elektronische Communicatie van de KNB speelt daarbij een belangrijke rol. Dit platform is tevens de basis voor het versterken van de digitale ruggengraat van het notariaat, wat ook een belangrijk speerpunt is voor het bestuur in relatie tot Notaris 2.0. Met externe partijen in het onroerend goed is het bestuur in gesprek over het verbeteren van de digitale vastgoedketen.

Ook het levenstestament is een product in ontwikkeling dat veel aandacht krijgt van het bestuur van de KNB. In dit ordejaar is een grote publiciteitscampagne geweest, waarmee de KNB het levenstestament promoot. Deze campagne krijgt in 2016 een vervolg. Daarnaast besteedt de KNB veel aandacht aan het vergroten van de kennis over het levenstestament bij de leden en relevante stakeholders. Afgelopen ordejaar organiseerde de KNB een goed bezocht webinar over het levenstestament en vond er in het voorjaar een expertmeeting plaats met diverse zorgprofessionals. In augustus trad de Europese Erfrechtverordening in werking en ook de kennis daarover is met onder meer een webinar overgebracht aan de leden. Het bestuur is van plan in de toekomst vaker webinars in te zetten. Met externe partijen zoals Alzheimer Nederland en KNMG wordt de samenwerking gezocht om via communicatiekanalen van dat soort partijen het levenstestament te verankeren in een bredere maatschappelijke context.

Andere belangrijke thema's voor het bestuur zijn de herbezinning op het notarieel toezicht en de notariële wet- en regelgeving. Voor beide onderwerpen zijn zogenoemde issuegroepen in het leven geroepen, bestaande uit deskundigen uit de notariële beroepsgroep (onder meer van de verschillende notariële specialistenverenigingen). Naar verwachting zullen de uitkomsten van de issuegroep toezicht in de eerste helft van 2016 gepresenteerd kunnen worden. Het actualiseren van notariële wet- en regelgeving is het centrale thema voor de regiobijeenkomsten in het voorjaar van 2016. Eind augustus presenteerde de issuegroep fiscaliteit de resultaten van zijn onderzoek naar mogelijke aanpassingen van diverse belastingen. Dit naar aanleiding van de lopende discussie in de politiek over een nieuw belastingstelsel.

In het afgelopen ordejaar is de implementatie van de reorganisatie van het bureau afgerond met de ingebruikname van een nieuw kantoorconcept. In mei verhuisde de medewerkers van de begane grond en eerste verdieping naar de derde en vierde verdieping van het pand van het notarieel pensioenfonds, waarin de KNB is gehuisvest. Door het gebruik van flexplekken wordt de onderlinge samenwerking versterkt en is minder vloeroppervlak nodig, wat lagere huisvestingskosten tot gevolg heeft. Bijkomstig voordeel is dat het flexibele kantoorconcept het mogelijk maakt meer bijeenkomsten bij de KNB te organiseren, waarvoor eerder extern ruimte gehuurd moest worden. De professionalisering van het functioneren van bestuur en ledenraad is in het najaar van 2015 afgerond. Het bestuur komt in de eerste helft van 2016 nog met voorstellen ter verbetering van de positie en invulling van de functie van de voorzitter.

De KNB boekt bewust een negatief resultaat

Het boekjaar 2014 / 2015 laat inclusief toevoeging aan bestemmingsreserves een negatief resultaat zien van € 570.324 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves een negatief resultaat van € 727.318). Begroot was een negatief resultaat van € 943.999. Vorig jaar was het resultaat inclusief dotatie aan bestemmingsreserves negatief € 597.315 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan bestemmingsreserves positief € 81.474).

De belangrijkste oorzaken voor dit resultaat zijn het behaalde koersresultaat, het terugdringen van de kosten van BRN en de hogere aantallen verkopen VIS en GBA-V. Hiertegenover staan de meerkosten van de inhuur voor huisvesting vanwege de latere oplevering van de gerenoveerde huisvesting, de daarmee samenhangende continuering van de receptie en de meerkosten van VIS.

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

Na vier jaar van dalende ledenaantallen, neemt het aantal leden per saldo toe met 53 tot 3.097 per september 2015. Op 30 september 2015 waren er 1.805 kandidaat-notarissen (begroot 1675). Dat zijn er 88 meer dan vorig jaar. Het aantal notarisleden nam af met 35 tot 1.292 per 30 september 2015 (begroot 1280). Zie bijlage "kengetallen leden".

Belangrijkste inkomsten en uitgaven

De belangrijkste inkomsten voor de KNB komen voort uit de verplichte algemene bijdrage van de leden en het ICT platform dat de kantoren ondersteunt (o.a. GBA en VIS). De KNB betaalt uit haar inkomsten de salarissen van de medewerkers, de ICT applicaties en – netwerken, communicatie en huisvesting.

Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat – ICT

Zoals aangekondigd in het jaarverslag 2013/2014 heeft in het eerste kwartaal van 2015 de migratie van ons complete PEC platform naar een andere hostingpartij plaatsgevonden. Wij beschikken daarmee over een state-of-the-art beveiligingsniveau voor zowel het notariaat als onze ketenpartners. Belangrijk uitgangspunt daarbij is continuïteit van de dienstverlening. Dit wordt onder meer bereikt met een dubbel datacenter.

In het afgelopen jaar is het NotarisNet gemoderniseerd. Om dit mogelijk te maken is als onderdeel van het project IAM (Identity and Access Management) het certificaatloos inloggen mogelijk gemaakt. Daarna is in het project Samen Online het zogenaamde "responsive design" ontwikkeld waarmee het mogelijk werd de content van NotarisNet device-onafhankelijk te maken en van een nieuwe vormgeving te voorzien. Voort is in het kader van dit project op NotarisNet een samenwerkingsomgeving voor de ringen ingericht. Leden hebben op basis van persoonlijke rechten toegang. De samenwerkingsomgeving biedt mogelijkheden om informatie te delen en meningen te polsen.

Mede ten behoeve van Notaris-ID is gewerkt aan de ontwikkeling van het normenkader dat nodig is voor het veilig kunnen aanbieden van een dergelijk product door het notariaat. Daartoe zijn uitgebreide procesbeschrijvingen opgesteld. Deze vormen het uitgangspunt voor de risicoanalyses waarop het normenkader is gebaseerd. In het kader van Notaris 2.0 en ten behoeve van de juiste begripsvorming over Notaris-ID is een communicatiestrategie ontwikkeld die erop is gericht dat notariaat, politieke stakeholders, marktpartijen Notaris 2.0 en daarbinnen Notaris-ID gaan zien als een logische stap om notariële trust te digitaliseren.

Financieel beleid KNB

Het financiële beleid van de KNB is gebaseerd op een meerjarenbegroting. De financiële rapportages worden maandelijks opgesteld, zodat budgethouders (afdelingshoofden) structureel meer grip op hun begroting krijgen. Er is een jaarlijkse risicoanalyse uitgevoerd, waarvan de uitkomsten zijn gepresenteerd aan het bestuur.

Weerstandsvermogen

Het eigen vermogen (Algemene- en Bestemmingsreserves) van de KNB is van groot belang voor de continuïteit. Per kwartaal worden de risico's gevolgd (zie ook bijlage "weerstandvermogen"). Zoals in deze bijlage te zien is, neemt het weerstandsvermogen met € 32.000 toe. Afgelopen jaar is het uitwijkrisico van het PEC platform aangepakt, waardoor het risicoprofiel is gedaald en het weerstandsvermogen procentueel is toegenomen.

Beleggen

Ook dit jaar is er weer aandacht uitgegaan naar het zo gunstig mogelijk wegzetten van de liquide middelen. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Het beleggingsstatuut is in november 2015 geactualiseerd. In de bijlage "beleggingsstatuut" zijn de cijfers en een nadere uitleg opgenomen.

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend jaar bijgesteld. Betaalde rechtsvragen zijn uitbesteed, het secretariaat valt onder P&O en de kosten van BRN worden verder teruggedrongen. Er worden meer inlichtingen VIS en GBA-V verwacht, maar hier staan hogere inkoopkosten van VIS tegenover en een verwachte prijsverhoging van GBA-V. Alhoewel het aantal notarissen sinds 2009/2010 afneemt wordt voor boekjaar 2015/2016 en verder gerekend met 1275 notarissen en niet met een verwacht minimum van 1250 notarissen. Vanwege de gewijzigde vpb verplichting in 2016 zal de KNB vpb plichtig worden en zal de KNB overgaan naar een kalenderjaar. Dit zal in 2016 of 2017 consequenties hebben voor de verslaggeving en de inning van de ledenbijdragen.

WNT

WNT staat voor Wet Normering Topinkomens. Onder de toelichting op de rekening van baten en lasten is onder personeelskosten uitvoering gegeven aan de WNT. Alle bestuursleden en de directeur worden vermeld voor de bezoldiging en onkostenvergoeding, daar zij worden geassocieerd als topfunctionaris.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – **elf segmenten: KNB Bureau, Onderwijs en Kandidatenzaken, Kwaliteitstoetsing, ICT & Procesoptimalisatie, Uitgeverij, Rechtsvragen, CTR, Public Relations, Centraal Levenstestamentregister, Onderzoek en Ontwikkelingsfonds en Ondersteuningsfonds** – met verschillende deelbegrotingen. De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven.

De KNB heft een algemene bijdrage (volgens artikel 87 van de Wna) om de kosten te dekken die samenhangen met de uitoefening van haar ordetaken ten behoeve van alle leden. Deze bijdrage wordt ingezet voor het KNB Bureau. De KNB levert ook diensten aan leden, kantoren of derden. Deze diensten en producten genereren hun eigen inkomsten door middel van abonnementen of een tarief per afgenomen product of dienst. Een overzicht van alle actuele prijzen en tarieven staat in de bijlage.

Overkoepelende diensten

In de begroting zijn de overkoepelende diensten terug te vinden onder 'overige bedrijfskosten'. Zij bestaan ter ondersteuning van alle activiteiten van de KNB. Hiertoe worden de afdelingen directie, financiën en administratie, personeel en organisatie en ICT gerekend. Deze afdelingen verrichten overkoepelende werkzaamheden ten behoeve van het hele notariaat en de hele KNB. De kosten worden op basis van het aantal medewerkers per afdeling of dienst toegerekend. De rente opbrengsten worden – op basis van de hoogte van de reserves aan het begin van het boekjaar – toegerekend aan de segmenten.

Directie

De directie van de KNB is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het beleid door het KNB bureau en geeft daar leiding aan. Zij onderhoudt daarbij externe relaties, geeft invulling aan belangenbehartiging en vertegenwoordigt de KNB en het notariaat bij externe stakeholders. De directie maakt afspraken inzake verzekeringen (waaronder beroepsaansprakelijkheid) en het Voorzieningsfonds en onderhoudt relaties met banken ten behoeve van het hele notariaat. Nieuw dit boekjaar is de verenigingsmanager die onder directie valt. De verenigingsmanager is aangesteld als linking pin tussen de besturen van de specialistenverenigingen en het bestuur en uitvoerende afdelingen van de KNB. Doel is gezamenlijk optrekken als notariaat en naar buiten toe waar mogelijk één stem laten horen.

Financiën en administratie

De afdeling financiën zet het financiële beleid behorend bij de gekozen koers uit en administreert alle financiële stromen van de KNB. Zij volgt rentetarieven op deposito's en andere renterekeningen en brengt maandelijkse financiële rapportages uit. Veel aandacht is dit boekjaar uitgegaan naar het aanpassen van de pensioenregelingen per 1 januari 2015. Daarnaast is een project opgestart om de financiële administratie te moderniseren. Een van de directe gevolgen hiervan is dat de verkoopfacturen vanaf september digitaal worden verstuurd en de administratie in Exact Online wordt bijgehouden. De afdeling verzorgt tevens de financiële administraties van de Stichting ECH, de Stichting Voorzieningsfonds, de commissie Toegang Notariaat, Stichting Digitale Rechtszekerheid, het Centraal Digitaal Repertorium en verschillende specialistenverenigingen.

Personeel en organisatie

Bij deze afdeling zijn ook alle zaken aangaande de huisvesting, de facilitaire dienst en de inventaris ondergebracht. De medewerkers van de KNB zijn in mei 2015 verhuisd naar de derde en vierde verdieping in het pand op Spui 184. Dit was enkele maanden later dan begroot. Door de vertraagde oplevering van de renovatie zijn de inhuurkosten voor de verhuizing opgelopen.

Automatisering

In het kader van bedrijfscontinuïteit zijn net als bij het PEC platform ICT-risico's op het KNB Bureau gereduceerd. Er is een uitwijkvoorziening gerealiseerd, waardoor ingeval van een calamiteit alle medewerkers thuis of op een andere locatie verder kunnen werken.

Het afgelopen jaar heeft het KNB Bureau haar nieuwe huisvesting in gebruik genomen. Om dit mogelijk te maken zijn diverse projecten uitgevoerd. Het betrof onder meer het verhuizen en inrichten van de ICT infrastructuur, waarbij de verhuizing is aangegrepen om diverse verbeteringen door te voeren. Een voorbeeld daarvan is inspelen op de verminderde behoefte aan printcapaciteit als gevolg van de ingebruikname van een document management systeem en ook vanwege het digitaal factureren waarbij de storingsgevoelige printers zijn vervangen door een beperkter aantal nieuwe modellen. Ook de backupfaciliteiten zijn verbeterd door te streamen naar een extern datacenter.

In 2014/15 is het bureau volledig overgestapt op werken met digitale dossiers. De dossiers zijn ondergebracht in een document management systeem (DMS). Alle medewerkers zijn aangesloten op het DMS, 97% heeft een DMS-basistraining gevolgd. Het werken met digitale dossiers heeft hier en daar geleid tot aanpassing van werkprocessen en verschuiving van werkzaamheden tussen secretariaat en dossierhouders. Scienta, een applicatie waarin het kantoorhandboek met alle procesbeschrijvingen werd bijgehouden, is vervangen. Het handboek is ondergebracht in het centrale DMS. De fysieke dossiers zijn afgesloten en opgeslagen bij Iron Mountain, een archiefopslagbedrijf in Alphen aan de Rijn.

Parallel aan het document management van het bureau is de herinrichting van de bibliotheek opgepakt. Het afstoten van de dienstverlening van de betaalde rechtsvragen had consequenties voor de bibliotheek. De ipr-collectie is in bruikleen gegeven aan de Stichting tot bevordering der notariële wetenschap in Amsterdam. De collectie Nederlands recht is gesaneerd, verouderde en niet-relevante titels zijn verwijderd.

Het portaal mijnKNB is uitgebreid met functionaliteiten die het notariaat verder ontzorgt. In het kader van het project Modernisering Financiële Administratie zijn aanpassingen gerealiseerd waarmee digitale verzending van facturen naar de leden mogelijk is gemaakt. Ook is een basis gelegd voor functionaliteit waarmee notariskantoren de digitaal verstuurd facturen kunnen inzien of downloaden. De verwachting is dat deze service in het komende jaar gerealiseerd zal worden. MijnKNB is verder uitgebreid met een gadget waarmee digitaal inschrijven voor cursussen mogelijk is gemaakt.

In het kader van het introduceren en faciliteren van projectmatig werken heeft de afdeling I&P een op de bureaumedewerkers toegesneden cursus ontwikkeld. Alle medewerkers hebben deze cursus gevolgd. Om consistentie in de werkprocessen te waarborgen werden voor de diverse projectstadia documentsjablonen ontwikkeld. Parallel hieraan is gestart met portfoliomanagement, waarbij bureaubreed projecten zijn geïnventariseerd en in afdelingsportfolio's zijn ondergebracht.

KNB Bureau

Op de begroting van het KNB Bureau vindt u posten, zoals het bestuur, de ledenraad, het ordesecretariaat, de algemene ledenvergadering en het jaarcongres, vertegenwoordiging in het buitenland en alle commissies, kandidatenzaken, declaratiegeschillen, klachtenafhandeling en praktijkondersteuning, de Notaristelefoon en corporate communicatie.

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2014/2015 is negatief € 153.066. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 318.439. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de lagere kosten van het jaarcongres, de hogere ledenaantallen dan begroot en de niet bestede kosten van onderzoek. Hier staan tegenover de hogere personeelskosten vanwege het afscheid van drie medewerkers. Onder de kosten van de afdeling communicatie vallen onder andere de kosten van de notaristelefoon; deze bedragen voor 2014/2015 € 41.891.

KNB Diensten

Onderwijs en opleiding (O&K in de begroting)

Alle leden van de KNB hebben een permanente educatieverplichting. In ieder tijdvak, dat bestaat uit twee kalenderjaren, moeten de leden 40 opleidingspunten halen. De afdeling voert de PE-administratie voor de leden en ontwikkelt en organiseert cursussen, congressen en management- en communicatietrainingen. In het boekjaar 2014 /2015 organiseerde het cursusbureau in totaal 43 cursussen, waarvan 24 juridisch vakinhoudelijk en 19 op het gebied van vaardigheden. De groepen varieerden van 8 tot 100 deelnemers. In dit boekjaar verwerkte het cursusbureau ruim 2.889 aanmeldingen.

Het cursusbureau organiseerde niet alleen de KNB-cursussen, maar ook de ALV, het jaarcongres, het symposium "Personenvennootschappen", het symposium "Bestuur en Toezicht Rechtspersonen", het symposium "Kandidaat van de toekomst", het congres "Rechtszekerheid digitaal", het live webinar over Europese Erfrechtverordening, vier regiobijeenkomsten, training voor de notaristelefoon, lunch oud-notarissen en twee studiedagen voor medewerkers in het notariaat. Tevens organiseerde het cursusbureau de cursussen en congressen van de aangesloten specialistenverenigingen.

Het jaarritme van de afdeling hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2015 is het tweede jaar van de PE-verplichting. Ondanks dit gegeven heeft dit niet geresulteerd in een positief resultaat voor O&K.

Kwaliteitstoetsing

Dit verslagjaar werd in het kader van de peer reviews opnieuw een derde deel van de kantoren bezocht. Er werden enige duizenden dossiers ingezien. De invulling van de praktijk in de ruime zin is op de kantoren ter sprake gekomen, waarbij het zwaartepunt steeds verder verschuift richting notarieel inhoudelijke kwesties. Er is veel aandacht voor continuïteit, visie en praktijkdilemma's. Speciale aandacht werd geschonken aan de omgang met financieel misbruik van ouderen, de omgang met langlopende boedels en met notariële aspecten van digitalisering. De positieve waardering van het collegiale karakter van de toetsingen wordt ondersteund door de uitkomsten van enquêteformulieren die worden meegestuurd met de rapportage. Verder is een werkgroep gestart die de visie van het notariaat op toezicht formuleert. Op basis daarvan zal de collegiale toetsing worden aangepast.

ICT & Procesoptimalisatie (voorheen Elektronische media en afgekort I&P)

Via het Platform Elektronische Communicatie is de dienstverlening van het notariaat verbonden met ketenpartners. Met de Kamer van Koophandel is in het afgelopen jaar intensief gewerkt aan het ontwerp van het CAHR. Wij hebben offerte kunnen uitbrengen voor een kwalitatief hoogstaande oplossing. Ministeriële besluitvorming over de realisatie daarvan wordt komend jaar verwacht.

De registratie van akteafschriften in het Centraal Digitaal Repertorium maakt voor het digitaal ondertekenen gebruik van een oplossing gebaseerd op gangbare generieke software. De ondersteuning daarvan komt medio 2016 ten einde. Wij hebben onderzoek gedaan naar een vervangende oplossing en daarvoor ook een technische proef gedaan. Andere ketenpartners hebben met hetzelfde probleem te maken. KNB heeft daarom het voortouw genomen om te bekijken of er mogelijkheden zijn om een gemeenschappelijke ondertekeningsservice te realiseren.

Samen met de Kamer van Koophandel is daarvoor een programma van eisen opgesteld. Wij zullen leveranciers benaderen om op basis hiervan de door ons gewenste oplossing te offeren en zo mogelijk te realiseren.

Aandacht is ook besteed aan het vergroten van betrokkenheid bij registers die voor het notariaat van belang zijn. Aan het Centraal Aandeelhouders Register (CAHR) hebben wij bijgedragen met onze expertise op het gebied van digitalisering van processen en systemen. Verder hebben wij een vooronderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het huwelijksgoederenregister onder de hoede van de KNB te brengen. De scenario's die daaruit naar voren zijn gekomen zullen met Spir-IT besproken worden.

De digitalisering van de vastgoedketen is een thema dat van belang is voor de daarin betrokken partijen. Wij hebben in het afgelopen jaar onze visie op de voor het notariaat wenselijke verbeteringen verder uitgewerkt en onder de aandacht gebracht bij strategische partners uit de vastgoedketen. Inmiddels zijn wij met deze partijen in gesprek over de mogelijkheden om samen te werken.

In 2015 zijn de mogelijkheden verkend om te komen tot een ander afrekenmodel van de diensten van de KNB. Dit model ziet op de afrekening van het gebruik en de instandhouding van de KNB-diensten (nu ook bekend onder "Elektronische Media").

In het kader van ICT Risicomanagement is er in het afgelopen jaar intensief gewerkt aan een calamiteitenplan. Dit plan voorziet in de procedures voor adequate afhandeling van calamiteiten die het PEC-platform raken. Bij de totstandkoming hiervan zijn alle ICT-leveranciers betrokken. Ook de benodigde communicatieprotocollen zijn in onderling overleg ontwikkeld en gerealiseerd.

Vanwege uitbreiding en verdieping van de taken en verantwoordelijkheden van de Helpdesk is de naam van dit organisatie onderdeel gewijzigd in Servicedesk.

Goed beheer en beheersing van risico's vereist goede samenwerking tussen de verschillende contractpartijen. Onder de noemer Service Management wordt continu bekeken welke verbeteringen in de werkprocessen tussen betrokkenen bereikt kan worden. Inmiddels zijn de medewerkers van de Servicedesk intensiever betrokken bij activiteiten die onze contractpartners verzorgen in het kader van Functioneel en Technisch beheer. Ook de software die wij gebruiken om de afhandeling van incidenten en problemen te ondersteunen is verder aangepast om de kwaliteit van de dienstverlening aan het notariaat te verhogen. Sturingsinformatie over de aard en de omvang van de door de Servicedesk behandelde cases komt inmiddels maandelijks via dashboards beschikbaar.

Voorts hebben wij ter ondersteuning van onze regierol gewerkt aan de realisatie van een systeem voor contractadministratie. Inmiddels beschikken wij over een actueel inzicht in contracten met ICT-leveranciers, overeengekomen servicelevels (SLA) en afspraken (DAP, afkorting voor Dossier Afspraken en Procedures).

Uitgeverij

Onder het segment uitgeverij vallen publicaties zoals WPNR, Fikkert's en de brochures. Van het Fikkert's is aan alle kantoren 1 exemplaar gratis verstrekt, zodat de marktdekking in het notariaat 100% is en de advertentie opbrengsten op peil zijn gebleven. Het segment uitgeverij is nagenoeg op begroting uitgekomen.

Rechtsvragen

De juridische afdeling beantwoordt vanaf eind februari 2015 geen betaalde rechtsvragen meer. Voor de beantwoording van rechtsvragen werd € 159,60 per uur gerekend met een minimum van een kwartier. Deze afdeling richt zich nu op haar kerntaak; de algemene rechtsvragen die het notariaat aangaan. In de begroting 2014/2015 zijn de kosten van de bibliothecaris opgenomen

onder rechtsvragen. Hierdoor en door de inhuur van de afdelingsmanager juridische zaken ad interim is het resultaat negatief uitgevallen.

Public Relations

De KNB verricht structurele communicatieactiviteiten die uit de algemene bijdrage worden betaald. De bijdrage uit het PR-budget kunnen worden besteed aan bijvoorbeeld campagnes en publieksvoorlichting, die de kernwaarden van het beroep over het voetlicht brengen. Doel is het vergroten van het bewustzijn rondom relevantie en betekenis van het notariaat in onze maatschappij en in ons dagelijks leven. In het boekjaar 2014 /2015 is het bedrag besteed aan een campagne over het levenstestament, deelname 50+ beurs, diverse advertenties en de organisatie van de Juridische Poort in Perscentrum Nieuwspoor.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de Algemene Reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is mede door de campagne over het levenstestament fors toegenomen. Er zijn in dit boekjaar 59.159 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2015 verlaagd naar € 7,50 per inschrijving en per 1 januari 2016 zal de prijs verder worden verlaagd. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen; hiertegenover staat een bijdrage aan de campagne kosten over het levenstestament.

Overige ondersteunende diensten

Centraal Testamentenregister (CTR)

Sinds 1 januari 2007 wordt het beheer en de exploitatie van het CTR uitgevoerd door de KNB. Hiervoor is een convenant gesloten tussen het ministerie en de KNB. Eerder lag de uitvoering van het CTR bij het ministerie van Veiligheid en Justitie. Doel van deze overgang is om te komen tot een substantiële kostenbesparing en een kwaliteitsverbetering. Een deel van de bestemmingsreserve van het CTR (€ 500.000) is bestemd voor het bouwen van het portaal voor Hammerstein. Hiervoor is een aparte bestemmingsreserve "Hammerstein portaal" aangemaakt. Deze reserve zal, gelijk met de afschrijvingstermijn van 8,5 jaar voor het Hammerstein portaal, worden afgebouwd naar nul. Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Daarnaast zijn vanuit het CTR, in overleg met het ministerie, met de middelen die zijn opgebouwd uit CTR opbrengsten, cliënten schadeloos gesteld die waren gedupeerd als gevolg van fraude voor in totaal € 989.381,18. Middels akten van cessies zijn deze vorderingen overgedragen aan de KNB. Voor het totale bedrag is er een vordering op de desbetreffende notaris opgenomen en staat Stichting Voorzieningsfonds van de KNB garant. Derhalve is er geen risico op oninbaarheid bij de KNB, maar ligt dit risico bij het Voorzieningsfonds van de KNB.

Onderzoek- en ontwikkelingsfonds

De bestemmingsreserve is bedoeld om kosten die samenhangen met de ontwikkeling van (nieuwe) notariële diensten te financieren. De onderzoeken naar nieuwe producten c.q. diensten voor het notariaat zijn hieruit betaald.

Ondersteuningsfonds

Er is geen beroep gedaan op het ondersteuningsfonds.

Hammerstein portaal

De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal. De reserve wordt gelijktijdig met de afschrijvingen van het portaal uitgeput.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

De KNB heeft tot en met 30 september 2013 voor haar leden collectieve verzekeringen afgesloten, waaronder een excedentverzekering voor beroepsaansprakelijkheid. Tot en met 30 september 2013 was het beleid als volgt. De KNB slaat de verzekeringspremies, die zij jaarlijks bij aanvang van het boekjaar (1 oktober) betaalt voor de collectieve verzekeringen, zonder opslag en neutraal om over de notarisleden. In de algemene ledenvergadering wordt de omslag voor de collectieve premies voorlopig vastgesteld. Wanneer de definitieve premies aanzienlijk afwijken machtigt de algemene ledenvergadering het bestuur om – indien het bestuur dit nodig acht – de omslagen dienovereenkomstig aan te passen. Eventuele tekorten of overschotten worden toegevoegd c.q. onttrokken aan de bestemmingsreserve verzekeringen. Deze reserve wordt gebruikt om premieschokken op te vangen, te dempen of de basisomslag te verlagen. Het is mogelijk om de reserve aan te wenden in het geval de KNB over zou gaan op andere verzekeringsvormen. Voor dit doel werd een reserve voldoende geacht, die gelijk is aan 30% van de jaarpremies.

Vanaf 1 oktober 2013 geldt een ander beleid. De Raad van State heeft in juni 2013 besloten dat de verzekeringen niet collectief mogen worden opgelegd. Dit betekent dat de leden niet verplicht zijn zich via de KNB te verzekeren; de hoogte van de verzekering blijft nog onveranderd. De KNB heeft een mantelovereenkomst afgesloten per 1 oktober 2013 waarvan de leden gebruik kunnen maken. Het merendeel heeft hier gebruik van gemaakt en een specificatie van de verzekeringsbijdragen in de mantelovereenkomst voor het boekjaar 2014 / 2015 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen".

De premies van de verzekeringen waren nagenoeg gelijk aan de verzekeringsbijdragen en het resultaat bedraagt € 54.141. De bestemmingsreserve verzekeringen komt uit op € 1.748.682. Na het uitbrengen van het advies van de commissie verzekeringen, zal een besluit kunnen worden genomen over deze bestemmingsreserve.

Verzekeringen – arbeidsongeschiktheid en zorg – en schadeverzekeringen

Om inkoopkortingen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de zorg- en schadeverzekeringen te bedingen, heeft de KNB mantelovereenkomsten afgesloten met Movir, OHRA en De Goudse (met ingang van 1 januari 2012). De leden en de kantoormedewerkers kunnen hierdoor korting krijgen op deze verzekeringen.

Verbonden partijen

Stichting ECH (zeggenschap 50% KNB / 50% banken)

Op 1 februari 2007 heeft de KNB de rechten van ECH aan de stichting ECH overgedragen tegen een koopsom van € 1.700.000. Aan deze overdracht is een financieringsplan gekoppeld, waarin is bepaald dat de stichting een deel van de koopsom (€ 1.070.000) aan de KNB terugbetaalt uit een door haar af te sluiten krediet ad € 1.200.000 bij de Rabobank Den Haag. Een van de voorwaarden van deze kredietovereenkomst is dat de Rabobank en de KNB borg staan voor 50% van het kredietbedrag, ofwel ieder € 600.000.

De financiering van de stichting ECH is in 2009 geregeld; de borgstelling van de Rabobank is verhoogd. De KNB heeft per saldo een vordering van € 1.152.000 op stichting ECH, waarvan € 1.100.000 is voorzien. Daarnaast heeft de KNB in 2009 en 2010 een korting op de hostingkosten gegeven van totaal € 145.283. De stichting ECH zal dit terugbetalen als er een positief resultaat is.

Vorig boekjaar heeft de KNB voor het eerst een comfort letter ondertekend. Hierin staat dat de KNB haar lening en vorderingen niet binnen een jaar zal opeisen en de continuïteit van Stichting ECH gewaarborgd is. De comfort letter is verlengd tot en met december 2016. Stichting ECH heeft een negatief eigen vermogen van € 1.717.463 per 31 december 2014. Per 1 oktober 2014 is de ECH-webcliënt overgedragen aan Stichting ECH.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Het beheer van het Voorzieningsfonds is stabiel. De koersen van de beleggingen van de Stichting zijn dit jaar gedaald. Er is sedert 1993/1994 geen bijdrage voor het Voorzieningsfonds geheven. De Stichting heeft onder andere tot doel zorg te dragen voor de eer en het aanzien van het ambt en in het algemeen belang het aanzien van het notarisambt hoog te houden door te bevorderen dat het vertrouwen, dat het publiek in het notariaat pleegt te stellen, wordt gehonoreerd. De Stichting is niet verplicht binnenkomende aanvragen te betalen.

Stichting Notarieel Pensioenfonds

Op grond van de statuten van de Stichting Notarieel Pensioenfonds (SNPF) worden de bestuursleden benoemd door het bestuur van het SNPF op bindende voordracht van het bestuur van de KNB gehoord hebbende Pensioenraad. Per 1 januari 2015 is de pensioenraad omgevormd naar de Pensioenkamer. In de jaarrekening van de KNB heeft geen consolidatie plaatsgevonden vanwege de gewenste onafhankelijke positie van deze stichting en de inzichtelijkheid van de cijfers van de KNB. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving. Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC diensten te financieren. In de begroting van 2015 / 2016 worden de projecten gefinancierd uit deze reserve. De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren. De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en eventuele aansluitingen te bouwen voor externe partijen. Per 1 januari 2016 zal het tarief worden verlaagd. De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst het Fikkert's en de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld. Voor de overige reserves geldt dat deze af zullen nemen, omdat het aantal leden en kantoren in de komende jaren zal dalen en er daardoor minder bijdragen zullen zijn. Daarnaast is er vanwege de omvangrijke ICT systemen een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.

Verslag van het bestuur

Algemeen

- Achtergrond
- KNB boekt een negatief resultaat
- Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af
- Belangrijkste inkomsten en uitgaven
- Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat

Financieel beleid KNB

- Weerstandsvermogen
- Beleggen
- Financieel beleid - begroting komend jaar
- WNT

Opbouw begroting algemeen

Overkoepelende diensten

- Directie
- Financiën en administratie
- Personeel en organisatie
- Automatisering

KNB Bureau

KNB Diensten

- Onderwijs en Kandidatenzaken
- Kwaliteitstoetsing
- ICT & Procesoptimalisatie
- Uitgeverij
- Rechtsvragen
- Public Relations
- Centraal Levenstestamentregister

Overige ondersteunende diensten

Verbonden partijen

- Stichting ECH, Stichting Voorzieningsfonds van de KNB
- Stichting Notarieel Pensioenfonds

Algemene reserves

Begroting 2016 / 2017 en voorstel bijdragen

Verslag van de Financiële Commissie 2014 / 2015

Jaarrekening 2014 / 2015

Balans per 30 september 2015

Rekening van baten en lasten 2014 / 2015

Kasstroomoverzicht

Toelichting op de jaarrekening 2014 / 2015

- Algemeen
- Waarderingsgrondslagen
- Toelichting op het kasstroomoverzicht

Toelichting op de balans per 30 september 2015

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2014 / 2015

Overige gegevens

- Voorstel resultaatbestemming
- Gebeurtenissen na balansdatum
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Bijlagen jaarverslag Kengetallen leden

Prijzen, tarieven en diensten KNB 2014 / 2015

Verzekeringen

Weerstandsvermogen

Beleggingsstatuut

Begroting 2015/2016 en begroting 2016/2017

aangepaste begroting

2015/2016

KNB bureau	O&K	Kwal toets	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR	H portaal	Public Rel.	CLTR Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.477.380	609.365	753.500	4.364.058	537.750	425.850	2.047.500	371.250	490.000	13.076.653
Directe kosten	232.600	455.000	3.027.302	1.000	1.679.900	1.000	1.679.900	66.000	319.000	6.150.560
Bruto marge	3.477.380	376.765	298.500	1.336.756	340.390	424.850	367.600	198.852	171.000	6.926.093
Personeelskosten	986.820	187.699	168.243	1.118.377	171.566	231.450	178.303	22.136	202.878	3.267.472
Toegerekende perskst	367.096	122.365	77.498	456.831	81.577	118.286	163.154	16.316	93.814	1.496.937
Afschrijvingskosten	0	0	1.114	1.114	4.534	0	19.800	19.800	34.018	25.448
Toegerekende afschrkst	164.954	40.280	28.940	151.133	25.161	30.238	50.378	5.021	46.221	530.121
Overige bedrijfskosten	1.811.052	64.381	37.345	239.598	44.612	70.934	89.168	8.933	0	2.412.246
Totaal overige kosten	3.329.922	414.725	312.026	1.967.053	322.916	450.908	485.537	72.206	376.931	7.732.224
Financiële baten en lasten	34.446	2.725	4.899	46.122	5.562	1.652	67.834	11.590	6.918	190.092
Exploitatiesaldo	181.904	-35.235	-8.627	-584.175	23.036	-24.406	-50.103	138.236	-199.013	-616.039

begroting

2016/2017

KNB bureau	O&K	Kwal toets	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR	H portaal	Public Rel.	CLTR Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.497.030	640.000	759.000	4.364.058	515.792	428.900	2.047.500	357.500	490.458	13.100.238
Directe kosten	257.800	455.000	3.079.802	1.000	1.683.200	1.000	1.683.200	50.000	211.920	6.103.140
Bruto marge	3.497.030	382.200	304.000	1.284.256	323.772	427.900	364.300	185.102	278.538	6.997.098
Personeelskosten	1.173.773	191.347	171.536	1.063.951	174.932	236.517	181.764	22.574	206.859	3.423.253
Toegerekende perskst	335.136	111.712	70.751	417.059	74.475	107.988	148.949	14.895	85.646	1.366.611
Afschrijvingskosten	0	0	0	0	970	0	19.800	19.800	33.915	20.770
Toegerekende afschrkst	164.456	40.158	28.853	150.676	25.085	30.146	50.225	5.006	47.162	528.519
Overige bedrijfskosten	1.820.053	65.594	38.123	244.129	45.415	72.081	90.777	9.094	0	2.432.429
Totaal overige kosten	3.493.418	408.811	309.263	1.875.815	319.907	446.732	472.685	71.369	373.582	7.771.582
Financiële baten en lasten	34.446	2.725	0	46.122	5.562	1.652	67.834	11.590	6.918	185.193
Exploitatiesaldo	38.058	-23.886	-5.263	-545.437	9.427	-17.180	-40.551	125.323	-88.126	-589.291

Overzicht voorstel bijdragen 2016/2017

Voorgesteld wordt de algemene bijdrage per 1 oktober 2016 te handhaven op het niveau van ordejaar 2007/2008. Voorts wordt voorgesteld de bijdrage voor het public relationsbudget te handhaven op € 250. De bijdrage bestuursorganen is bedoeld voor de forfaitaire vergoeding voor de honorering van de notariële leden van de kamers van toezicht, de vergoeding voor de behandeling van de declaratiegeschillen door de geschillencommissie, de forfaitaire vergoeding voor ringbestuurders en de kosten voor de pensioenkamer. Voorgesteld wordt de bijdrage bestuursorganen te handhaven op € 245. Ten behoeve van de kwaliteitstoetsing wordt per jaar een bedrag van € 550 per notaris, toegevoegd notaris en kandidaat-notaris in de maatschap geheven.

Tenslotte volgt een specificatie van de bijdragen per bijdragecategorie. Met de invoering van de nieuwe Wet op het notarisambt per 1 januari 2013 is het mogelijk om als toegevoegd notaris te gaan werken. Hiervoor is een aparte bijdragecategorie ingesteld.

	2016/2017 voorstel	2015/2016 vastgesteld
A. Notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	250	250
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	<u>550</u>	<u>550</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	3.220	3.220
AA. Toegevoegd notarissen		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	<u>550</u>	<u>550</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	2.970	2.970
B. Kandidaat-notarissen in de maatschap*		
Algemene bijdrage (excl. BTW)	2.175	2.175
Bijdrage public relations (excl. BTW)	250	250
Bijdrage bestuursorganen	245	245
Bijdrage kwaliteitstoetsing	<u>550</u>	<u>550</u>
Totaal bijdragen excl. BTW	3.220	3.220
C. Kandidaat-notarissen (> 6 jr.)	774	774
D. Kandidaat-notarissen (> 3 jr.)	301	301
E. Kandidaat-notarissen (< 3 jr.)	184	184

*c.q. kandidaat-notarissen die ondernemingsrisico lopen

Verslag van de financiële commissie ledenraad KNB 8 januari 2016

De financiële commissie van de ledenraad is op 8 januari 2016 bijeen gekomen met mevrouw M.A. van Wensveen, hoofd cluster Financiën en Administraties van de KNB, en de heer mr. H.P. Kuijpers, directeur van de KNB.

Mevrouw Van Wensveen lichtte het financieel verslag van de KNB duidelijk en overzichtelijk toe, waarna tevens de gedetailleerde specificaties, de jaarrekening en tot slot het verslag van het bestuur werden toegelicht.

De stukken geven een goed inzicht in de inkomsten en uitgaven en het verloop van het vermogen van de KNB.

De begroting voor 2015, waarbij werd uitgegaan van een negatief resultaat van ongeveer €950.000 is een stuk minder negatief uitgevallen, 'een gecontroleerde glijvlucht'.

Er zijn veel onderwerpen uitgebreid aan de orde geweest, waaronder:

- het negatieve resultaat van het KNB bureau is minder dan begroot, o.a. door een toename van (kandidaat)notarissen en lagere kosten van jaarcongres en onderzoeken. Dit alles ondanks de lagere koersresultaten en de hogere kosten van de inhuur voor huisvesting wegens latere oplevering. De gevolgen van de reorganisatie en verhuizing pakken gunstig uit.
- de baten van het CTR (bestemmingsreserve) zijn hoger dan begroot, maar lager dan vorig jaar. Daar waar mogelijk worden projecten ten laste van deze reserve gebracht;
- de baten van het CLTR zijn een stuk hoger dan begroot. Deze stijging hangt mede samen met de extra investeringen in campagnekosten. Deze laatste worden daarom mede betaald uit de baten van het CLTR;
- de diverse projecten die in veel gevallen direct of indirect verbonden waren met de ICT ontwikkelingen. De KNB waakt er op een juiste wijze voor dat deze ontwikkelingen tijdig worden ingezet waardoor er sprake blijft van juiste aansluiting op de systemen van onze keten partners. De kosten hiervoor waren en blijven een grote post op de begroting.
- voor het afgelopen jaar was met name de verdubbeling van het systeem naar een tweede datacenter voor het PEC platform, om zo de bereikbaarheid bij calamiteiten te garanderen, een duur maar noodzakelijk project;
- de ECH-webclient is overgedragen aan Stichting ECH, waardoor de kosten van het onderhoud en toekomstige vernieuwing volledig bij Stichting ECH terechtkomen.

De financiële commissie is tevreden met de duidelijke toelichtingen en de behoudende wijze van begroten. De genomen maatregelen om kosten in lijn te brengen en te houden met de baten werpen hun vruchten af.

Het beleggingsstatuut is, na de aanbevelingen van vorig jaar, meer in lijn gebracht met de realiteit na de kredietcrisis, waarbij een verschuiving heeft plaatsgevonden in het belegd vermogen. Dit is gebeurd in november 2016 en het nieuwe beleggingsstatuut zal in de jaarrekening van volgend jaar worden opgenomen.

De commissie kan zich vinden in het jaarverslag over 2014/2015 inclusief de begroting 2016/2017. De commissie adviseert de ledenraad deze met een positief advies aan de algemene vergadering voor te leggen.

De commissie dankt mevrouw Van Wensveen voor haar inzet en duidelijke uitleg en de heer Kuijpers voor zijn toelichtingen.

Den Haag, 8 januari 2016

De financiële commissie, bestaande uit:
mr. T. Schermerhorn, bestuurslid Midden Nederland;
mr. R.A. Perlot, bestuurslid ring Gelderland;
mw. mr. J. Meijerink, bestuurslid ring Overijssel.

JAARREKENING

2014 / 2015

Balans per 30 september 2015
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
I Vaste activa		
Immateriële vaste activa	3.042.006	3.929.888
Materiële vaste activa	316.300	216.375
	3.358.307	4.146.263
II Vlottende activa		
Vorraden	37.002	35.560
Vorderingen en overlopende activa	3.253.446	3.072.934
Effecten	3.059.715	2.977.194
Liquide middelen	8.308.688	8.025.885
	14.658.850	14.111.574
III Kortlopende schulden en overlopende passiva	2.990.464	2.714.960
Werkkapitaal		
	11.668.387	11.396.614
	15.026.693	15.542.876
IV Eigen Vermogen		
Algemene reserves	7.342.391	8.069.709
Bestemmingsreserves	7.684.302	7.473.168
Eigen vermogen	15.026.693	15.542.876
Eigen vermogen en voorzieningen		
	15.026.693	15.542.876

0

Rekening van baten en lasten

	werkelijk <u>2014/2015</u>	werkelijk <u>2013/2014</u>	begroting <u>2014/2015</u>
Baten	13.494.205	12.656.693	12.518.745
Directe kosten	6.520.025	4.986.355	5.733.533
Bruto marge	6.974.180	7.670.338	6.785.212
Personeelskosten	4.944.985	5.262.231	4.839.746
Afschrijvingskosten	722.434	770.510	594.372
Overige bedrijfskosten	2.316.780	2.715.475	2.494.935
Totaal overige kosten	7.984.198	8.748.216	7.929.053
Financiële baten en lasten	439.694	480.564	199.842
Exploitatiesaldo	-570.325	-597.314	-943.999

Kasstroomoverzicht

Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Bedrijfsresultaat	-1.010.018	-1.077.878
Resultaat bestemmingsreserve verzekeringen	54.141	1.557
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen inclusief verzekeringen en svf	746.730	791.599
- veranderingen in werkkapitaal		
. Mutatie debiteuren	88.048	668.852
. Mutatie te ontvangen rente	-26.321	30.262
. Mutatie overlopende passiva	-135.652	308.248
. Mutatie voorzieningen	0	0
. Mutatie effecten	101.599	104.202
. Mutatie voorraden	-1.442	-2.347
. Mutatie crediteuren	149.954	-216.541
. Mutatie overige vorderingen	-238.841	-1.033.880
. Mutatie overlopende activa	-101.620	797.658
. Mutatie overige schulden	383.211	-154.742
. Mutatie belastingen en sociale premies	-23.787	128.335
	<u>195.150</u>	<u>630.048</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-13.998	345.325
Ontvangen interest	255.574	192.364
	<u>255.574</u>	<u>192.364</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	241.576	537.689
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	304.254	-349.375
Investeringen in materiële vaste activa	-263.028	-20.723
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	41.226	-370.098
Netto kasstroom	<u>282.803</u>	<u>167.592</u>
Mutatie geldmiddelen	282.803	167.592
Verschil	0	0
Liquide middelen 30.09.2013		7.858.294
Liquide middelen 30.09.2014	8.025.885	8.025.885
Liquide middelen 30.09.2015	8.308.688	
Mutatie geldmiddelen	282.803	167.592

Toelichting op de jaarrekening 2014/2015

Algemeen

Voor de transparantie in de verslaggeving is in de jaarverslaggeving zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de bepalingen van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven. In de jaarrekening wordt op de volgende aspecten afgeweken van richtlijn 640:

- 1) De bestuursleden van Stichting Voorzieningsfonds van de KNB zijn tevens bestuurslid van de KNB. In de jaarrekening van de KNB heeft geen consolidatie plaatsgevonden vanwege de gewenste onafhankelijke positie van het Voorzieningsfonds en de inzichtelijkheid van de cijfers van de KNB.
- 2) Op grond van de statuten van de Stichting Notarieel Pensioenfonds (SNPF) worden de bestuursleden van deze stichting benoemd door het bestuur van het SNPF op bindende voordracht van het bestuur van de KNB gehoord hebbende Pensioenraad. In de jaarrekening van de KNB heeft geen consolidatie plaatsgevonden vanwege de gewenste onafhankelijke positie van deze stichting en de inzichtelijkheid van de cijfers van de KNB.
- 3) Er zijn geen voorzieningen opgenomen voor pensioenen en jubileumuitkeringen. De verschuldigde pensioenpremies worden in het boekjaar ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht. Afwijkend van het hiervoor gestelde is vorig jaar voor één medewerker een voorziening gevormd. Naar aanleiding van de wijziging van RJ 271 is niet beoordeeld of een voorziening voor pensioenen zou moeten worden gevormd. In 2009/2010 is gebleken dat een voorziening voor jubileumuitkeringen gezien het beperkte belang niet hoeft te worden opgenomen. Per 1 januari 2012 is er een nieuwe pensioenregeling voor nieuwe personeelsleden.
- 4) De ontvangsten en uitgaven inzake verzekeringen zijn niet in de rekening van baten en lasten verantwoord, maar worden rechtstreeks toegevoegd dan wel onttrokken aan de bestemmingsreserve verzekeringen. De KNB heeft hiervoor gekozen, omdat zij slechts tussenpersoon is voor de notarissen.

Waarderingsgrondslagen

Alle activa en passiva zijn nominaal gewaardeerd, tenzij anders vermeld. De immateriële en materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijzen, verminderd met afschrijvingen die tijdsevenredig berekend worden op basis van de geschatte levensduur van de desbetreffende activa.

Aanschaffingen voor een lager bedrag dan € 2.500 per project worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht. De effecten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde aan het einde van het boekjaar.

Waarderingsverschillen als gevolg van koersfluctuaties van effecten worden verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten. Bij verkoop van effecten gerealiseerde koersverschillen worden eveneens verantwoord onder de financiële baten en lasten van de rekening van baten en lasten.

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor dubieuze vorderingen.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De jaarlijks verschuldigde bijdragen voor de pensioenregelingen worden rechtstreeks in de rekening van baten en lasten verwerkt. De nog te betalen en terug te ontvangen bijdragen worden opgenomen onder de kortlopende schulden respectievelijk vorderingen. Jubileumuitkeringen worden ten laste van de rekening van baten en lasten gebracht in het jaar van uitkering.

De premies voor de collectieve verzekeringen worden omgeslagen over de notarisleden en tekorten of overschotten worden rechtstreeks via de balans onttrokken c.q. toegevoegd aan de bestemmingsreserve verzekeringen notariaat.

De baten en lasten worden tot uitdrukking gebracht in het jaar waarop zij betrekking hebben, met dien verstande dat mogelijke verliezen worden genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode en draagt, in samenhang met de balans en rekening van baten en lasten, bij aan het inzicht in de financiering van de activiteiten van de rechtspersoon, alsmede in de liquiditeit, de solvabiliteit en de kwaliteit van het behaalde resultaat.

Het bedrijfsresultaat wordt aangepast voor:

- 1) Posten van de rekening van baten en lasten die geen invloed hebben op ontvangsten en uitgaven in dezelfde periode.
- 2) Mutaties in voorzieningen, overlopende posten, voorraden, handelsdebiteuren en handelscrediteuren.
- 3) Posten van de rekening van baten en lasten waarvan de ontvangsten en uitgaven niet beschouwd worden als behorend tot de operationele activiteiten.

Toelichting op de balans

I Vaste activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) was als volgt:

	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	3.929.888	4.279.815
Investeringen in software	-	-
Investeringen in de webclient	304.654-	31.825
Investeringen in Contactmanagement	400	317.550
Investeringen in Hammerstein	-	-
	3.625.633	4.629.190
Afschrijvingen	583.627-	699.303-
Boekwaarde ultimo boekjaar	3.042.006	3.929.888

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa was als volgt:

	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Boekwaarde aanvang boekjaar	216.375	287.949
Investeringen in inventaris	263.028	20.723
	479.403	308.672
Afschrijvingen	163.103-	92.297-
Boekwaarde ultimo boekjaar	316.300	216.375

De afschrijving per jaar varieert van 10% tot 33 1/3% van de historische kostprijs.

II Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Onder deze post zijn begrepen:

	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Debiteuren	376.560	464.608
Te ontvangen rente	154.635	128.314
Belastingen en sociale premies	9.651	107.873
Overige vorderingen	2.251.410	2.012.569
Overlopende activa	461.190	359.571
	3.253.446	3.072.934

Effecten

	Verkrijgings- waarde 30-09-2014	Koers- waarde 30-09-2014	Aan-verkopen verkrijgings- waarde	Aan-verkopen tegen beurs- waarde	koersresultaten		Verkrijgings- waarde 30-09-2015	Koers- waarde 30-09-2015
					door verkoop	door waardering		
Obligaties	1.897.046	2.321.629	53.194-	286.562-	286.562	119.447-	1.843.852	2.202.182
Aandelen	491.529	655.565	80.572	185.022	1.696	15.250	572.101	857.533
Totaal boekjaar 2014/15	2.388.575	2.977.194	27.378	101.540-	288.258	104.197-	2.415.953	3.059.715
Totaal boekjaar 2013/14	2.491.013	2.793.196	102.438-	104.203-	395	287.807	2.388.575	2.977.194

De effecten, met uitzondering van de inschrijvingen Grootboek NWS, liggen in open bewaargeving bij ABN-AMRO Effectenbewaarbedrijf N.V. te 's-Gravenhage.

Liquide middelen

	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Kas-, bank- en giroaldi	8.308.688	8.025.885
	8.308.688	8.025.885

De rentevergoeding op de rekening courant bedraagt 0,1%, op de Liquidity Management Account 0,45% en op de vermogensspaarrekening 1,05%.

Een bedrag van € 3.000.000 staat op deposito's. Jaarlijks per 29 augustus, per 14 december en per 9 maart vervalt € 100.000. De vervaldata liggen tussen 14 december 2015 en 29 augustus 2025.

III Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder deze post zijn begrepen:	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Crediteuren	1.279.152	1.129.198
Belastingen en sociale premies	(8.028)	113.982
Overige schulden en te betalen kosten	1.458.130	1.074.919
Overlopende passiva	261.209	396.861
	2.990.464	2.714.960

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Deze zijn opgenomen op de volgende pagina. Vanwege te weinig ruimte hierbij de uitleg over de comfort letter inzake Stichting ECH. In de comfort letter staat dat de KNB haar lening en vordering niet binnen een jaar zal opeisen en dat de continuïteit van Stichting ECH is gewaarborgd. De KNB heeft de comfort letter verlengd tot december 2016. Stichting ECH heeft een negatief eigen vermogen per 31 december 2014 van € 1.717.463.

IV Eigen Vermogen	Algemene reserves						
	<u>2013/2014</u> aanvang 13/14	<u>2013/2014</u> res bestemming	<u>2013/2014</u> directe mutatie	<u>2014/2015</u> saldo 30-9-14	<u>2014/2015</u> res bestemming	<u>2014/2015</u> directe mutatie	<u>2014/2015</u> saldo 30-9-15
KNB bureau	2.625.736	186.027-		2.439.709	153.066-		2.286.643
Onderwijs en Kandidatenzaken	398.056	204.583-		193.473	71.954-		121.520
Kwaliteitstoetsing	251.638	95.719		347.357	63.893		411.250
ICT & Procesoptimalisatie	3.237.852	29.198		3.267.050	451.484-		2.815.566
Uitgeverij	340.443	54.135		394.579	64.348		458.926
Rechtsvragen	188.334	71.008-		117.326	73.581-		43.745
Public Relations	512.216	22.502-		489.714	304.174-		185.540
CLTR	433.959	386.542		820.501	198.700		1.019.201
Totaal Algemene reserves	7.988.235	81.474	-	8.069.709	727.318-	-	7.342.391
Bestemmingsreserves	<u>2013/2014</u>	<u>2013/2014</u>	<u>2013/2014</u>	<u>2014/2015</u>	<u>2014/2015</u>	<u>2014/2015</u>	<u>2014/2015</u>
	aanvang 13/14	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-14	res bestemming	directe mutatie	saldo 30-9-15
Teruggave resultaat 2011/2012	837.869	-837.869		0			0
CTR	4.596.803	208.048		4.804.851	272.555		5.077.406
Hammerstein portaal	441.176	58.824-		382.353	58.824-		323.529
Verzekeringen	1.692.984		1.557	1.694.541		54.141	1.748.682
Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds	277.700	346-		277.353	63.511-		213.842
Ondersteuningsfonds	303.867	10.202		314.069	6.774		320.843
Totaal Bestemmingsreserves	8.150.399	-678.789	1.557	7.473.168	156.994	54.141	7.684.302
Totaal Eigen vermogen	16.138.634	-597.315	1.557	15.542.876	-570.324	54.141	15.026.693

De bestemmingsreserver teruggave resultaat 2011/2012 is als eenmalige korting op de ledenbijdrage 2013/2014 verrekend.

De bestemmingsreserve CTR is bedoeld om toekomstige investeringen samenhangend met CTR te financieren.

De bestemmingsreserve Hammerstein portaal bestaat uit de bijdrage van het Ministerie van Justitie en Veiligheid voor toekomstige afschrijvingslasten voor het Hammerstein portaal.

De bestemmingsreserve Verzekeringen is bedoeld om een wisselend premieverloop te neutraliseren en om een basis te vormen, die nodig kan zijn als andere verzekeringsvormen hun intrede doen.

De bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds is bedoeld om de toekomstige kosten samenhangend met de ontwikkeling van notariële diensten te financieren.

De bestemmingsreserve ondersteuningsfonds is in eerste instantie bedoeld om uitkeringen te kunnen verstrekken aan weduwen die o.a. wegens onvoldoende nabestaandenpensioen niet voldoende middelen hebben om in hun levensonderhoud te voorzien. Daarnaast is het in bredere zin bedoeld om een uitkering te kunnen doen in gevallen waarin geen financieel of sociaal vangnet aanwezig is. De uit te keren bedragen worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van de KNB. De uitkeringen houden geen vaste toezegging in voor de toekomst.

Verloop bestemmingsreserve Verzekeringen in het boekjaar	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
Stand per aanvang boekjaar	1.694.541	1.692.984
Mutaties in het boekjaar		
Bij: bijdragen verzekeringspremies	6.379.626	6.856.286
Af: betaalde verzekeringspremies	-6.347.075	-6.879.070
Bij: rente	56.529	62.085
Af: aandeel overhead	-34.939	-37.745
	<u>54.141</u>	<u>1.557</u>
Saldo ultimo boekjaar	1.748.682	1.694.541

V Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
De verplichtingen uit hoofde van huurcontracten bedragen	1.909.100	1.610.100
Deze verplichtingen hebben een resterende looptijd van 8 jaar en 9 maanden.		
Borgstelling ten behoeve van de Stichting ECH bij de Rabobank en comfort letter	600.000	600.000
Voorwaardelijke vordering Stichting ECH (korting hostingkosten 2009+2010)	145.283	145.283

Toelichting op de rekening van baten en lasten

I. Gesegmenteerde rekening van baten en lasten

	2014/2015												
	KNB bureau	Tenuggave res	O&K	Kwal toets	I&P	Uitgeverij Rechtsvragen	CTR	H portaal	Public Rel	CLTR Onderzoek	Onderst.	Totaal	
Baten	3.430.596	0	622.933	773.994	4.531.298	560.650	456.160	2.133.023	509.099	475.830	0	622	13.494.205
Directe kosten		269.018	358.278	3.409.013	192.988	5.497	1.545.471		448.279	218.708	72.774		6.520.025
Bruto marge	3.430.596	0	353.916	415.717	1.122.285	367.662	450.663	587.552	60.820	257.122	-72.774	622	6.974.180
Personeleelkosten	1.431.502		222.807	204.699	857.297	179.452	372.227	169.449	199.539	26.053			3.663.027
Toegerekende perskfst	402.006		97.152	69.774	364.155	60.604	72.831	121.341	82.001	12.094			1.281.958
Afschrijvingskosten	0		0		13.268			28.642	58.824	19.800			120.534
Toegerekende afschrkst	187.295		45.775	32.875	171.578	28.555	34.316	57.172	38.636	5.698			601.900
Overige bedrijfskosten	1.650.561		73.436	52.865	275.620	46.061	55.120	91.950	61.925	9.243			2.316.780
Totaal overige kosten	3.671.364	0	439.170	360.213	1.681.917	314.671	534.493	468.553	382.102	72.889	0	0	7.984.198
Financiële baten en lasten	87.703		13.301	8.390	108.148	11.357	10.249	153.556	17.108	14.467	9.263	6.152	439.694
Exploitatiesaldo	-153.066	0	-71.954	63.893	-451.484	64.348	-73.581	272.555	-304.174	198.700	-63.511	6.774	-570.324
	gerealiseerd												
	2013/2014												
Baten	3.458.456	-837.869	649.025	794.760	4.257.343	591.088	513.424	2.255.731	519.686	455.050	0		12.656.693
Directe kosten		381.843	381.843	415.819	2.089.386	210.586	12.344	1.648.154	163.040	54.506	10.677		4.986.355
Bruto marge	3.458.456	-837.869	267.182	378.940	2.167.956	380.502	501.080	607.577	356.646	400.544	-10.677	0	7.670.338
Personeleelkosten	1.208.760		230.013	153.728	1.227.363	175.183	395.940	200.737	210.074				3.801.797
Toegerekende perskfst	474.127		122.909	65.096	404.689	75.870	86.643	144.456	86.643				1.460.434
Afschrijvingskosten	0		0		163.740			28.641	58.824	19.800			271.005
Toegerekende afschrkst	161.120		42.168	22.333	138.842	26.030	29.726	49.560	29.726				499.505
Overige bedrijfskosten	1.907.923		100.506	53.152	331.216	62.126	71.074	118.404	71.074		0		2.715.475
Totaal overige kosten	3.751.929	0	495.596	294.310	2.265.851	339.208	583.383	541.799	397.517	19.800	0	0	8.748.216
Financiële baten en lasten	107.446		23.832	11.088	127.092	12.841	11.294	142.269	18.369	5.798	10.331	10.202	480.564
Exploitatiesaldo	-186.027	-837.869	-204.583	95.719	29.198	54.135	-71.008	208.048	-22.502	386.542	-346	10.202	-597.314

begroting
2014/2015

KNB bureau	O&K	Kwal.toets.	I&P	Uitgeverij	Rechtsvragen	CTR	H.portaal	Public Rel.	CLTR	Onderzoek	Onderst.	Totaal
Baten	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490	3.313.490
Directe kosten	657.775	745.250	4.036.204	533.063	436.275	2.015.000	0	489.188	292.500	292.500	0	12.518.745
	251.600	455.000	2.746.716	204.820	1.000	1.674.000	0	319.000	81.397	81.397	0	5.733.533
Bruto marge	406.175	290.250	1.289.488	328.243	435.275	341.000	0	170.188	211.103	211.103	0	6.785.212
Personeleelkosten	223.366	195.005	1.108.833	171.209	356.525	190.281	0	229.109	27.529	27.529	0	3.760.186
Toegerekende perskst	94.202	49.872	310.314	58.183	66.495	110.827	0	66.496	9.352	9.352	0	1.079.560
Afschrijvingskosten	0	0	13.278	0	0	28.641	0	0	19.800	19.800	0	61.719
Toegerekende afschrkst	45.195	23.937	148.810	27.898	31.860	53.118	0	31.860	5.021	5.021	0	532.653
Overige bedrijfskosten	47.493	60.518	241.712	30.725	41.812	69.667	0	59.332	8.988	8.988	0	2.494.935
Totaal overige kosten	410.256	329.332	1.822.947	288.015	496.692	452.534	0	386.797	70.690	70.690	0	7.929.053
Financiële baten en lasten	39.862	3.812	49.156	5.163	2.855	69.793	0	7.775	6.575	6.575	4.206	199.842
Exploitatiesaldo	-318.438	1.963	-484.303	45.391	-58.562	-41.741	0	-208.834	146.988	146.988	4.206	-943.999

Toelichting op de rekening van baten en lasten

2. Baten	2014/2015	in %	2013/2014	in %
Algemene bijdrage notarissen	2.334.415	17%	2.324.602	18%
Algemene bijdrage kandidaat-notarissen	862.984	6%	891.875	7%
Minus teruggave resultaat 2011/2012	-	0%	837.869	-6%
Bijdrage aangeslotenen	22.108	0%	25.117	0%
Bijdrage bestuursorganen	211.089	2%	216.861	2%
Omzet cursussen	450.165	3%	453.710	4%
Omzet sponsoring	750	0%	-	0%
Omzet dossieradministratie	172.018	1%	195.315	2%
Bijdrage kwaliteitstoetsing	773.994	6%	794.760	6%
Abonnement I&P	2.286.480	17%	2.296.048	18%
Omzet VIS	890.849	7%	684.047	5%
Omzet GBA	833.775	6%	730.192	6%
Omzet platform ECH	457.445	3%	395.304	3%
Omzet diversen Elektronische media	25.250	0%	25.250	0%
Omzet webclient ECH	37.500	0%	126.502	1%
Omzet brochures	134.040	1%	155.398	1%
Omzet Fikkert's Jaarboek	53.629	0%	59.284	0%
Omzet WPNR	372.981	3%	376.406	3%
Omzet Notariaat Magazine	164.085	1%	164.827	1%
Abonnement advisering	429.367	3%	432.578	3%
Omzet rechtsvragen	26.793	0%	80.846	1%
Omzet CTR	2.133.023	16%	2.255.731	18%
Omzet CLTR	475.830	4%	455.050	4%
Bijdrage public relations	345.014	3%	354.858	3%
Rente lening ondersteuningsfonds	622			
	13.494.205	100%	12.656.693	100%
3. Directe kosten	2014/2015	in %	2013/2014	in %
Onderwijs en Kandidatenzaken	269.018	4%	381.843	8%
Kwaliteitstoetsing	358.278	5%	415.819	8%
I&P	3.409.013	52%	2.089.386	42%
Uitgeverij	192.988	3%	210.586	4%
Rechtsvragen	5.497	0%	12.344	0%
CTR	1.545.471	24%	1.648.154	33%
CLTR	218.708	3%	54.506	1%
Public Relations	448.279	7%	163.040	3%
Onderzoek en ontwikkeling	72.774	1%	10.677	0%
	6.520.025	100%	4.986.355	100%
4. Personeelskosten	2014/2015	in %	2013/2014	in %
De totale personeelskosten hebben bedragen				
Bruto salarissen	3.278.888	66%	3.203.410	61%
Pensioenlasten	598.633	12%	880.225	17%
Sociale lasten	418.967	8%	442.882	8%
Uitzendkrachten en freelancers	525.030	11%	424.928	8%
Ontvangen ziekengeld	(28.698)	-1%	(2.625)	0%
Overige personeelskosten	199.238	4%	370.373	7%
Minus doorberekende personeelskosten verzekeringen, svf en wur	(57.119)	-1%	(56.961)	-1%
	4.934.939	100%	5.262.232	100%
Het gemiddeld aantal werknemers (fte) bedroeg in het boekjaar	51		52	
De bezoldiging van het bestuur bedroeg in het boekjaar	290.741		322.064	

Toelichting WNT (alle getallen hebben betrekking op kalenderjaar 2014)

Functie	Aard van de functie	Naam	Beloning	Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	Werkgeversdeel van voorziening t.b.v. beloningen betaalbaar op termijn	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar	Datum einde dienstverband in het boekjaar	Omvang dienstverband
Bestuur	Bestuurder	J.H.F. Wilmink	97.580	12.177	nvt			0,6 fte
Bestuur	Bestuurder	J.H. Oomen	45.452	4.165	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	T. van Dijk	38.712	2.903	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	H.M. Breedveld	38.712	1.178	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	R.V. v.d. Kuipj	38.712	1.956	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	D.M. Oudhof	29.696	1.628	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	A.T. Smelt	29.696	601	nvt			0,3 fte
Bestuur	Bestuurder	S.A.H. Smits	2.525	0	nvt		1 februari	0,3 fte
Directeur	Topfunctionaris	H.P. Kuijpers	141.947	4.789	nvt			1 fte

5. Afschrijvingen

	2014/2015	in %	2013/2014	in %
Afschrijvingen software	583.627	81%	699.303	91%
Afschrijvingen inventaris	163.103	23%	92.297	12%
Minus doorberekende afschrijvingskosten verzekeringen en svf	(24.295)	-3%	(21.090)	-3%
Totaal afschrijvingskosten	722.434	100%	770.509	100%

6. Overige bedrijfskosten

	2014/2015	in %	2013/2014	in %
Automatiseringskosten	162.125	7%	245.514	9%
Huisvestingskosten	437.811	19%	491.216	18%
Inventariskosten	19	0%	43	0%
Administratie- en kantoorkosten	208.981	9%	143.917	5%
Advieskosten	182.919	8%	278.993	10%
Abonnementen en lidmaatschappen	75.772	3%	82.681	3%
Abonnementen KNB bureau	3.179	0%	-	0%
Algemene ledenvergadering	92.922	4%	97.612	4%
Bestuur	348.100	15%	390.927	14%
Ledenraad	82.773	4%	162.300	6%
Vertegenwoordiging buitenland	78.437	3%	106.503	4%
Commissies	62.135	3%	49.418	2%
Bestuursorganen	315.010	14%	292.728	11%
Communicatie	371.557	16%	428.350	16%
Minus doorberekende overige bedrijfskosten verzekeringen, svf en wur	(94.913)	-4%	(49.920)	-2%
Totaal	2.326.825	100%	2.720.282	100%

7. Financiële baten en lasten

	2014/2015	in %	2013/2014	in %
Bankrente:				
Depositorente	84.919	19%	74.672	16%
Lopende rekeningen	158.139	36%	143.525	30%
Totaal bankrente	243.058	55%	218.197	45%
Rente obligaties en dividenden, netto	69.045	16%	36.252	8%
Koersresultaten op effecten en deelnemingen	184.120	42%	288.201	60%
Minus doorberekende rente verzekeringen	(56.529)	-13%	(62.085)	-13%
Totaal	439.694	100%	480.564	100%

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

Het voorstel is om het resultaat 2014/2015 als volgt te verdelen:

- Onttrekking aan de algemene reserves € 727.318;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve CTR € 272.555;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Hammerstein portaal € 58.824;
- Onttrekking aan de bestemmingsreserve Onderzoek- en Ontwikkelingsfonds € 63.511;
- Toevoeging aan de bestemmingsreserve Ondersteuningsfonds € 6.774.

Dit voorstel is reeds verwerkt in de balans en de toelichting op het eigen vermogen.

Mr. R. van der Kuijp
Portefeuillehouder financiën en bedrijfsondersteuning

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Volgt.

Bijlage kengetallen leden

	begroting					
	<u>2010/2011</u>	<u>2011/2012</u>	<u>2012/2013</u>	<u>2013/2014</u>	<u>2014/2015</u>	<u>2015/2016</u>
<u>A. Notarissen</u>						
ultimo boekjaar	1.429	1.398	1.353	1.327	1.292	1.275
bij benoemingen	47	46	42	33	27	
af gedefungeerd	63-	76-	88-	59-	59-	
af overige mutaties	3-	1-	1		3-	
<u>AA. Toegevoegd notarissen</u>						
ultimo boekjaar			14	33	63	50
bij van kandidaat-notaris groep C of B			14	20	34	
af overige mutaties				1-	4-	
<u>B. Kand.nots.maatschap</u>						
ultimo boekjaar	50	48	47	47	48	45
bij diverse mutaties	10	13	10	13	17	
af benoemd tot notaris	20-	15-	11-	13-	16-	
<u>C. Kand. nots. ≥ 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	1.193	1.174	1.174	1.163	1.163	1.150
bij van kandidaat-notaris groep D	79	112	117	89	62	
af benoemd tot notaris	27-	31-	31-	17-	11-	
af benoemd tot toegevoegd notaris			14-	20-	33-	
af overige mutaties	60	100-	86-	83-	18-	
<u>D. Kand. nots. < 3jr < 6 jr</u>						
ultimo boekjaar	373	302	240	236	244	230
bij van kandidaat-notaris groep E	100	72	82	89	80	
af naar kandidaat-notaris groep C	79-	112-	117-	89-	62-	
af overige mutaties	2	31-	27-	4-	10-	
<u>E. Kand. nots. < 3jr</u>						
ultimo boekjaar	274	278	239	238	287	250
bij nieuwe leden	111	94	81	142	136	
af naar kandidaat-notaris groep I	100-	72-	82-	89-	80-	
af overige mutaties	145-	18-	38-	54-	7-	
<u>Totaal kand.nots</u>						
ultimo boekjaar	1.890	1.802	1.714	1.717	1.805	1.725
<u>Totaal leden</u>						
ultimo boekjaar	3.319	3.200	3.067	3.044	3.097	3.000
<u>Aangeslotenen</u>						
ultimo boekjaar	804	829	843	775	701	700

Bijlage prijzen, tarieven en diensten KNB 2014 / 2015

Wettelijke bijdragen leden

	IA	IAA	IB	IC	ID	IE	IF	IG
Algemene bijdrage (btw onbelast)	1.720,00	1.720,00	1.720,00	624,00	151,00	34,00		1.720,00
Algemene bijdrage (btw 6%)	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00		150,00
Algemene bijdrage (btw 21%)	305,00	305,00	305,00					305,00
Public relations (btw 21%)	250,00		250,00				250,00	
Namens kwaliteitstoetsing (btw 21%)	550,00	550,00	550,00				550,00	
Namens bestuursorganen (btw onbelast)	150,00	150,00	150,00				150,00	
Totaal exclusief btw	3.125,00	2.875,00	3.125,00	774,00	301,00	184,00	950,00	2.175,00
btw	241,05	188,55	241,05	9,00	9,00	9,00	168,00	73,05
Totaal inclusief btw	3.366,05	3.063,55	3.366,05	783,00	310,00	193,00	1.118,00	2.248,05

legenda

IA	notaris
IAA	toegevoegd notaris
IB	kandidaat-notaris in de maatschap
IC	kandidaat-notaris met 6 of meer ervaringsjaren
ID	kandidaat-notaris met 3, 4 of 5 ervaringsjaren
IE	kandidaat-notaris met minder dan 3 ervaringsjaren
IF	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota IC
IG	kandidaat-notaris waarnemer in plaats van nota IC

Tarieven en diensten KNB

abonnement Elektronische media	210,00 per maand per kantoor
opvraging VIS	0,33
inschrijving CTR	6,50
internationale inlichting testament	5,00 per inlichting
inschrijving CLTR	7,50 per inschrijving m.i.v. 1 januari 2015
inlichting GBA-V	0,20 per inlichting
passeren ECH	11,51 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH m.i.v. 1 januari 2015
aflossen ECH	0,00 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
webclient ECH	1,90 per zaak, zijn inkomsten Stichting ECH
bijdrage aangeslotene met 2 magazines	235,00
bijdrage aangeslotene met Notariaat ma	105,00
bijdrage aangeslotene met WPNR	160,00
oefendossier peer review	50,00 per dossier
brochures	varieert drukprijs en bijdrage overhead
Fikkert's	gratis per kantoor 1 boek
Vademecum	gratis voor leden digitaal beschikbaar
Preadvies	gratis voor leden
rechtsvraag tot eind februari 2015	159,60 per uur, met een minimum van een kwartier

Bijlage verzekeringen

Een specificatie van de verzekeringen in de mantelovereenkomst voor het ordejaar 2014/2015 is hieronder weergegeven.

Mantelovereenkomst verzekeringen

Onder de mantelovereenkomst verzekeringen vallen:

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering (BAV)* 1e excedent, BAV* 2e excedent, BAV* 3e excedent, Vangnetverzekering, Excedent geldswaardeverzekering en Betaalfoutenverzekering.

De premie die de KNB hiervoor in rekening brengt en afdraagt aan de verzekeringsmakelaar bedraagt € 5.102 per notaris of kandidaat-notaris waarnemer.

De hoogte van de premie voor 2014/2015 is gelijk gebleven aan de premie van 2013/2014.

De Excedent Beroepsaansprakelijkheidsverzekering kent de volgende opbouw:

- 1^e excedent ad € 3 mln. als excedent van € 1 mln.
- 2^e excedent ad € 6 mln. als excedent van € 4 mln.
- 3^e excedent ad € 15 mln. als excedent van € 10 mln.

Het eigen risico bedraagt € 1.000.000.

De Excedent geldswaardeverzekering dekt vermogensschade voor fraude door werknemer, beroving, vervalsing, creditcard- en computerfraude etc. door derden. Het verzekerd bedrag bedraagt € 5.000.000 en het eigen risico bedraagt € 100.000 per schade.

De Betaalfoutenverzekering dekt administratieve betaalfouten van notarissen. Het verzekerd bedrag bedraagt € 454.000 als maximum per gebeurtenis en € 2.270.000 voor alle in enig verzekeringsjaar ontdekte gebeurtenissen tezamen. Het eigen risico bedraagt 10% van de schade met een minimum van € 11.344 en een maximum van € 22.689.

Bijlage weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als het eigen vermogen minus de activa. Om een beter inzicht te krijgen in de ratio weerstandsvermogen worden zowel het eigen vermogen als de activa en baten gecorrigeerd voor alle bestemmingsreserves.

<i>Weerstandsvermogen</i>	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
eigen vermogen	7.342.391	8.069.708
minus vaste activa	3.348.927	4.108.242
weerstandsvermogen	3.993.465	3.961.466
baten	11.361.182	10.400.962
percentage	35,15%	38,09%

Om het risicomanagement een structurele plaats in het beleid te geven, zal er nog een aantal dingen moeten gebeuren.

1. In notities en voorstellen zal, indien van toepassing, een paragraaf risico's opgenomen moeten worden, zodat deze tijdig herkend worden. Voor de paragraaf risico's moeten bij elk advies aan het bestuur, waar financiële risico's aan te pas komen, drie stappen worden doorlopen;

- a. identificatie van risico's;
- b. analyse en beoordeling van risico's;
- c. beheersing van risico's.

2. De verplichte paragraaf weerstandsvermogen in de begroting, de tussentijdse rapportages en de jaarrekening zal de notitie weerstandsvermogen als ijkpunt hebben. De tussentijdse rapportages en jaarrekening zullen tevens momenten moeten zijn voor evaluatie. Hoe heeft een risico zich nu daadwerkelijk ontwikkeld ten opzichte van wat ingeschat was?

3. Tenslotte moet de notitie weerstandsvermogen en risicomanagement elke vier jaar geactualiseerd worden. Dit gebeurt onder andere op basis van de wijzigingen die in de verschillende paragrafen weerstandsvermogen gedurende de tussenliggende vier jaar zijn aangegeven. Daarnaast zullen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van weerstandsvermogen en risicomanagement op de voet worden gevolgd om ze mee te kunnen nemen bij de actualisering.

Bijlage beleggingsstatuut

Gezien de omvang van het eigen vermogen van de KNB verdient het beheer hiervan de nodige aandacht. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitenbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in dit beleggingsstatuut.

Liquiditeitspositie

Van het eigen vermogen moet per balansdatum minimaal 70% als belegd vermogen worden aangehouden in de vorm van liquiditeiten en effecten. Deze liquiditeitspositie van de KNB wordt uitgedrukt in een percentage (liquiditeitsratio) dat de verhouding weergeeft tussen enerzijds de werkelijk aangehouden liquiditeiten en effecten en anderzijds het eigen vermogen.

Het deel van het eigen vermogen dat als belegd vermogen wordt aangehouden wordt geregeerd door dit beleggingsstatuut, waarin het beleggingsbeleid is vastgelegd.

De liquiditeitsratio is vanaf 2003/2004 onder het minimale percentage van 70% gezakt, maar neemt dit jaar weer toe.

<i>Liquiditeitspositie</i>	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
totaal eigen vermogen	15.026.693	15.542.876
liquide middelen	8.308.688	8.025.885
effecten	3.059.715	2.977.194
belegd vermogen	11.368.403	11.003.079
percentage belegd/ev	75,65	70,79

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid wordt vastgesteld door het bestuur van de KNB.

Hierna worden de uitgangspunten van het beleggingsbeleid weergegeven.

1. Het beleggingsbeleid is risicomijdend en dient tot instandhouding van het vermogen, waarbij voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn die de uitvoering van de doelstellingen van de KNB financieel waarborgen.
2. Het vermogen van de KNB wordt op een zodanige wijze belegd, dat een zo gunstig mogelijk rendement wordt gerealiseerd. Het beoogde rendement ligt een half procentpunt boven het 10-jarig beleggingsrendement van de Nederlandse pensioenfondsen (volgens de WM opgave). De samenstelling van de beleggingsportefeuille is zodanig, dat er een optimale verhouding bestaat tussen rendement en risico. Het bestuur van de KNB is primair verantwoordelijk voor de randvoorwaarden van het beleggingsbeleid.
3. De uitvoering van het beleggingsbeleid is uitbesteed aan de ABN AMRO. ABN AMRO rapporteert elk kwartaal de ontwikkelingen, de behaalde resultaten en de stand van zaken.

Rekening houdend met de doelstellingen van de KNB en de geformuleerde uitgangspunten wordt de volgende beleggingsallocatie gehanteerd:

1. Liquiditeiten maken ten minste 10% en ten hoogste 30% uit van het belegd vermogen van de KNB.
2. Obligaties maken ten minste 60% en ten hoogste 80% uit van het belegd vermogen van de KNB. Minimaal 50% van de obligaties heeft een kredietwaardigheidsrating AAA (o.a. staatsobligaties) en maximaal 50% van de obligaties heeft een kredietwaardigheidsrating AA. Deze ratings zijn gebaseerd op de opgave van Standaard & Poors.
3. Aandelen maken ten minste 10% en ten hoogste 30% uit van het belegd vermogen van de KNB. Beleggingen in aandelen vinden plaats in aandelen dan wel in beleggingsfondsen die zijn genoteerd aan de effectenbeurzen in het eurogebied.

<i>Beleggingsbeleid</i>	<u>2014/2015</u>	<u>2013/2014</u>
belegd vermogen	11.368.403	11.003.079
liquide middelen	8.308.688	8.025.885
percentage liquide mid	73,09	72,94

Obligaties	2.202.182	2.321.629
Aandelen	857.533	655.565
percentage obligaties	19,37	21,10
percentage aandelen	7,54	5,96

Vanwege de kredietcrisis heeft er sinds 2008 een verschuiving plaatsgevonden binnen het belegd vermogen. De liquide middelen zijn fors toegenomen en de obligaties en met name de aandelen zijn sterk teruggelopen. De liquide middelen zijn zoveel mogelijk uitgezet als termijndeposito's met verschillende looptijden, zodat er een ideaalcomplex ontstaat. Vanaf boekjaar 2010/2011 worden de aandelen maatschappelijk verantwoord belegd.

Het beleggingsstatuut zal komend jaar worden aangepast, zodat het weer aansluit bij de gewijzigde economische omstandigheden.

Specificatie effecten: obligaties

Koninklijke Notariele Beroepsorganisatie 2014/2015

rente%	fonds	positie aanvang boekjaar		mutaties in het boekjaar aan- en verkoop tegen		positie einde van het boekjaar		resultaten in dit boekjaar			
		Nominaal	Verkrijgings- waarde	Koers	Koers- waarde	Nominale waarde	Koers	Koers- 'erkrijgings- waarde	Koersresultaten (- is verlies) bij verkoop	rente bij waardering	
2,50	% Grootboek NWS (of	102.101	53.194	123,00	125.584	-286.562	0,00	0	286.562	-125.584	2.553
7,50	% Nederland 1993-23	100.000	100.000	153,44	153.440		151,01	151.010	0	-2.430	7.500
5,50	% Nederland 1998/2028	190.000	177.952	149,62	284.278		152,73	290.187	0	5.909	10.450
3,38	% Caisse d amort dette	300.000	313.050	117,54	352.620		116,92	350.760	0	-1.860	10.125
4,13	% Eur inv bank	250.000	298.550	128,13	320.337		129,09	322.725	0	2.388	10.313
4,00	% Rabobank 2012/22	300.000	316.350	119,41	358.230		116,98	350.940	0	-7.290	12.000
3,00	% Waterschapsbank 2011/2	300.000	310.200	116,84	350.520		118,47	355.410	0	4.890	9.000
3,88	% OEBB infrastructuur 2010	300.000	327.750	125,54	376.620		127,05	381.150	0	4.530	11.625
Totaal obligaties		1.842.101	1.897.046		2.321.629	(286.562)	1.842.101	2.202.182	286.562	-119.447	73.565